

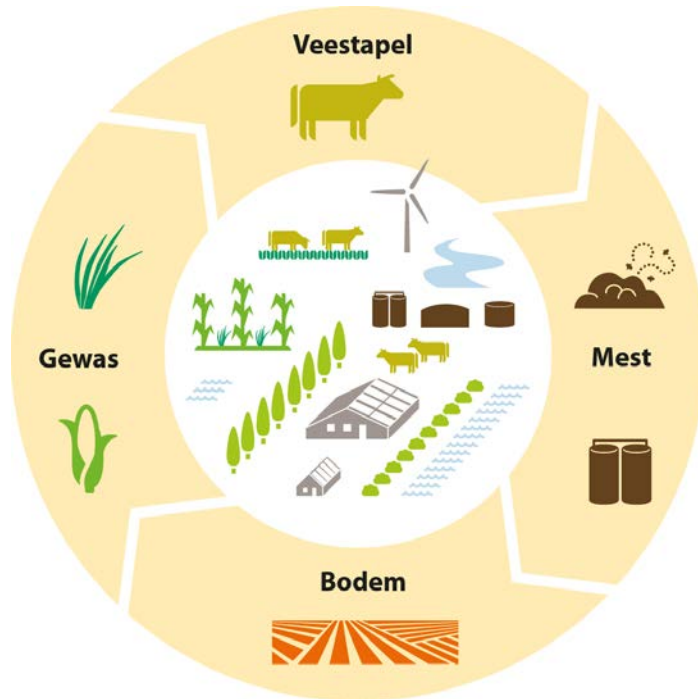
KRINGLOOP WIJZER

Achtergronden

Koeien & Kansen - KringloopWijzer

Achtergrond

BEX (Koeien & Kansen)

- Samenwerking binnen K&K
- Voorgesteld mestbeleid NL- EU
- Samen inspelen op ontwikkelingen uit markt en maatschappij

Kringloop Wijzer

Op weg naar een duurzame melkveehouderij

Koeien & Kansen

- Koeien & Kansen is een samenwerkingsverband tussen veehouders, kennisinstellingen en overheden.
- 16 veehouders op verschillende grondsoorten
- KTC de Marke
- Onderdeel van Europees netwerk

klei

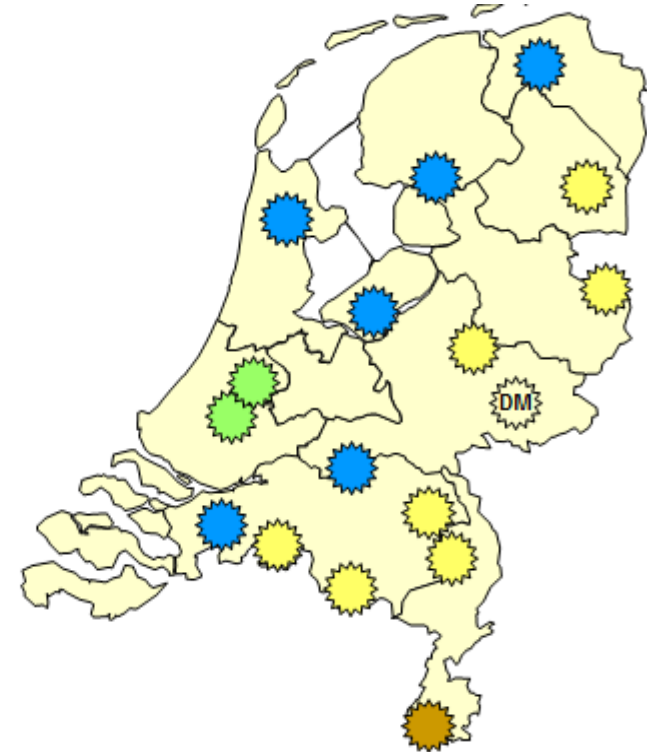
veen

zand

löss

Doel Koeien & Kansen

- Zoeken naar oplossingen op gebied van mineralenbeleid
  - ✓ Sector en overheid helpen met het ontwikkelen van een passend mineralenbeleid → bedrijfsspecifiek management
- Verkennen gevolgen nieuwe mestbeleid
  - ✓ Insteek 3 jaar voorlopen op het huidige beleid
- Aanbieden demonstratieprojecten ter inspiratie
- Informeren sector, overheid en maatschappij

Europese wetgeving

K&K bedrijven werken metop Europese wetgeving en tonen hun prestaties aan via de KringloopWijzer:

- Nitraat richtlijn (< 50 mg NO₃/l)
- Maximaal 170 kg mest N per ha voor EU, afhankelijk van max. nitraatuitspoeling
- In NL meer N-onttrekking door goede groeiomstandigheden
- Derogatie: 250 kg N uit mest per ha (>80% gras)
230 kg N uit mest per ha op zand en lössgrond (>80 % gras)

EU wetgeving is vertaald naar NL wetgeving

Drie gebruiksnormen voor bemesting:

- Graasdieren N/ha: 230 of 250 kg (bij derogatie)
- Max werkzame N/ha: dierlijke en kunstmest
(afhankelijk van bodemtype en wel/ geen beweiding)
- Fosfaatgebruiksnorm per hectare

Milieu uitdagingen

1. Hoe pakken we deze uitdagingen aan als sector?
2. Welke rol kan hierin de KringloopWijzer spelen?
  - Ammoniak
  - Broeikasgassen
  - Fosfaat excretie
  - Fosfaat gebruiksnorm
  - Mestoverschot (uitgedrukt in fosfaat)

Sectorplan

Deze uitdagingen hebben geleid tot een sectorplan met de volgende punten:

- Verplichte mestverwerking
- KringloopWijzer voor overschotsbedrijven
- Minder fosfaatproductie door vee
- Meer plaatsingruimte voor fosfaat
- Bepalen gewasonttrekking

Intentieverklaring

Intentieverklaring 'Sturen op mineralenefficiëntie via KringloopWijzer'

Ondergetekenden:

1. De federatie LTO Nederland, statutair gevestigd te Den Haag (hierna LTO Melkveehouderij), ten deze (rechtsgeldig) vertegenwoordigd door de heer C. Romijn; die de primaire sector melkveehouderij vertegenwoordigt;

Aldus overeengekomen:

Datum: 1 juli 2013

NZO

C.C. 't Hart

LTO Nederland

C. Romijn

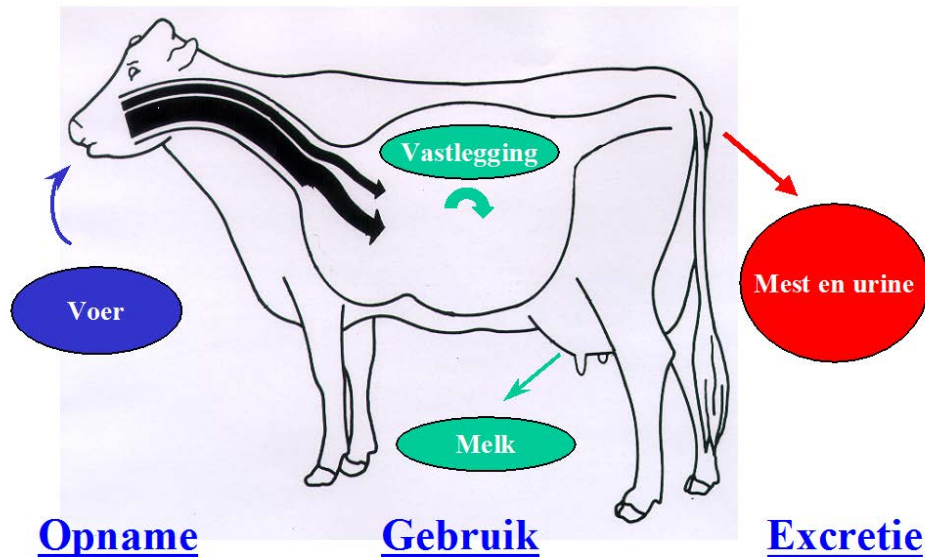
Nevedi

H. Flipsen

VLB

F. Tsang

Mestoverschot? Forfaitair

- Excretienormen vastgesteld via Tamminga-koe
- Plaatsingsruimte is bekend, productie bekend, mestafzet te berekenen.

BEX

Niet iedereen heeft een Tamminga-koe

Handreiking LNV

- Bepalen N- en P- excretie
- Controleerbaar en handhaafbaar instrument

BEX

Software 'Excretiewijzer' is ontwikkeld binnen project K&K

BEX → KringloopWijzer

Op weg naar een duurzame melkveehouderij

KringloopWijzer scoort bedrijf

1. - voeding/excretie N, P
2. - benutting N, P in voer
3. - gewasopbrengst N, P, kVEM
4. - benutting N, P in meststoffen
5. - overschot N, P op bedrijfsbalans
6. - overschot N, P op bodembalans
7. - vervluchtiging ammoniak
8. - nitraat in grondwater
9. - vervluchtiging broeikasgassen CH_4 , N_2O , CO_2

Pluspunten KringloopWijzer

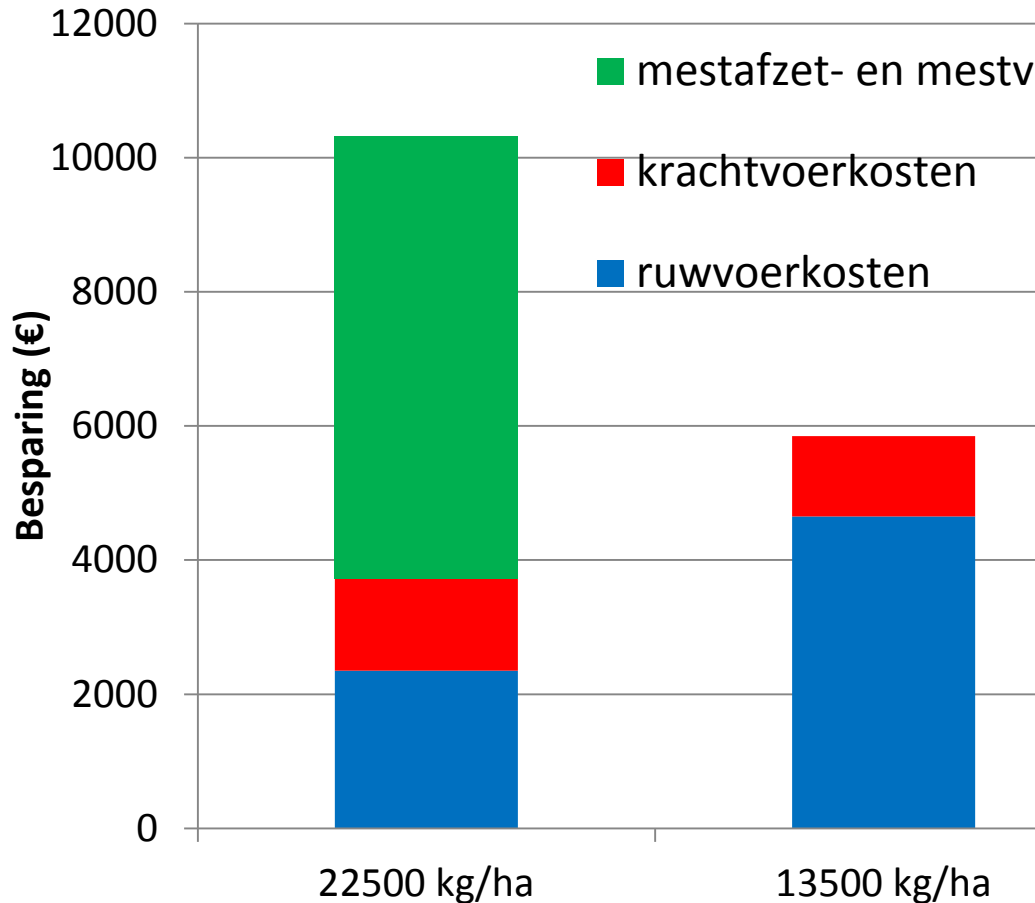
- ✓ K LW geeft inzicht in:
  - Mineralenstromen - benuttingen - verliezen
  - Gewasopbrengsten
- ✓ K LW verbetert economisch rendement
- ✓ K LW maakt afwijken van generieke normen en regelgeving mogelijk, door
  - Gedifferentieerde gebruiksnorm, excretie
- ✓ K LW beloont en verbetert vakmanschap
- ✓ K LW bewijst dat melk op verantwoorde wijze wordt geproduceerd
- ✓ K LW sluit aan bij Brusselse ambities

Kanttekeningen

- ✓ Investeren in kuilanalyses
- ✓ Investeren in tijd voor invullen, analyse en mogelijk verbeteren bedrijfsvoering ('administratieve last')
- ✓ (mogelijk) hulp / advies vragen aan derden
- ✓ Sector: systeem van controle / borging organiseren

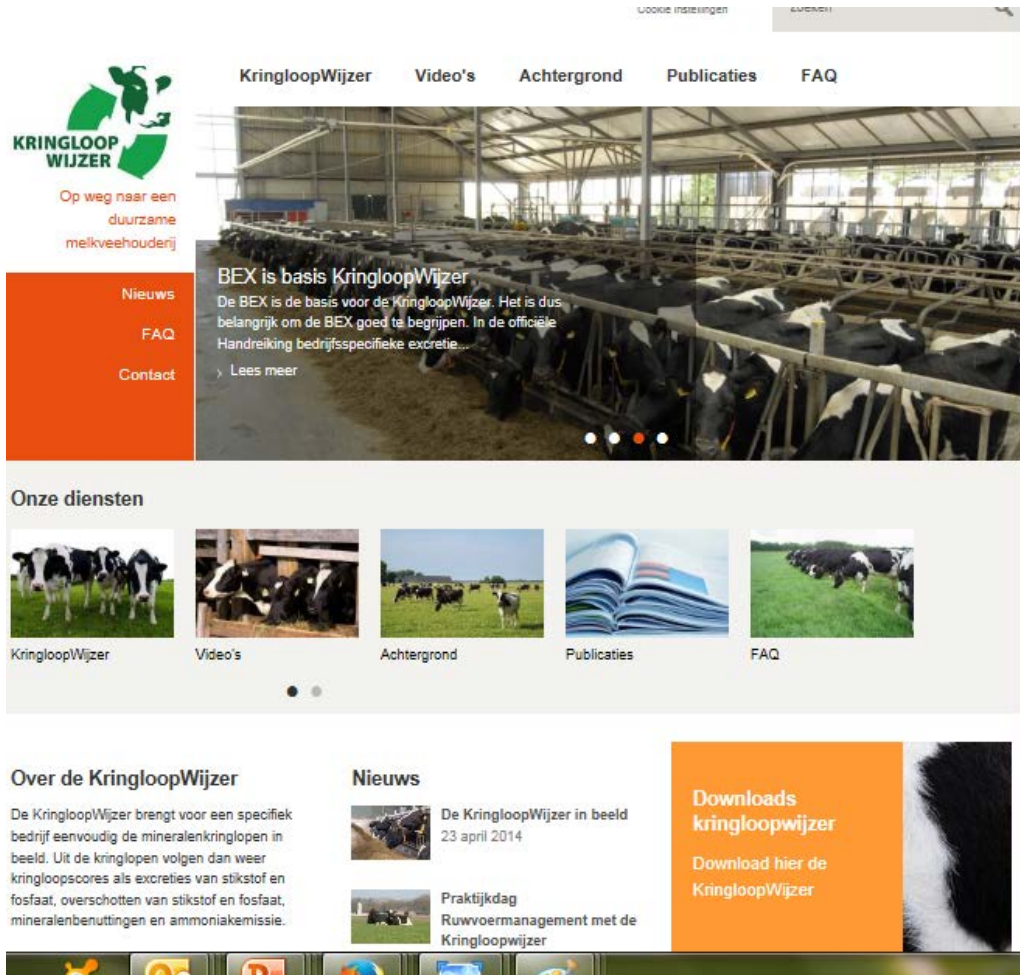
Resultaat in euro's

- Ruim 100 koeien
- ca 8000 kg melk
- 5% extra gras
- 1% extra maïs
- 2% minder krachtvoer

Aan de slag

The screenshot shows the homepage of the KringloopWijzer website. At the top left is the logo with the text "Op weg naar een duurzame melkveehouderij". Below it is a navigation menu with "Nieuws", "FAQ", and "Contact". The main header features a large image of a dairy farm with the text "BEX is basis KringloopWijzer" and a sub-headline: "De BEX is de basis voor de KringloopWijzer. Het is dus belangrijk om de BEX goed te begrijpen. In de officiële Handreiking bedrijfsspecifieke excretie...". Below this is a carousel of five service icons: "KringloopWijzer", "Video's", "Achtergrond", "Publicaties", and "FAQ". The footer contains a section "Over de KringloopWijzer" with a paragraph about mineral cycles, a "Nieuws" section with two articles, and a prominent orange "Downloads kringloopwijzer" button with the text "Download hier de KringloopWijzer".

Bezoek de [website](#)
En download hier
de KringloopWijzer

Op weg naar een duurzame melkveehouderij